

Gerard Kramer

Heiliging, heiligheid, heiligen en verwante woorden

WoordStudie

Het basiswoord heilig

De woorden 'heiliging', 'heiligheid' en 'heiligen' zijn alle drie verwant aan het basiswoord 'heilig' (Gr. *hagios*). We gaan daarom eerst na wat dit basiswoord precies betekent. Het woord 'heilig' heeft als eerste betekenis 'aan God gewijd', d.w.z. gewijd aan, voorbehouden aan, bestemd voor God en Zijn dienst.

- Daarom worden de *christenen* 'heilig' of 'heiligen' genoemd (Hand. 9:13, 32, 41; Rom. 1:7; 8:27; 1 Kor. 1:2; 14:33; 16:1; 2 Kor. 1:1; Ef. 1:1; 3:18; Fil. 1:1; 4:21-22; Kol. 1:2; 1 Thess. 3:13; Fmon:5; Hebr. 3:1; 6:10; Jud.:3; Openb. 5:8; 8:3-4)¹, en is ook hun
- *roeping* 'heilig' (2 Tim. 1:9), evenals;
- het voor hen bestemde *gebod* (Rom. 7:12; 2 Petr. 2:21) of
- de *Schriften* (Rom. 1:2; 2 Tim. 3:15).

¹ De gegeven Schriftplaatsen zijn slechts een selectie, tenzij anders aangegeven.

- het *geloof*, d.w.z. de geloofswaarheid, is dan ook ‘allerheiligst’ (Jud.:20); maar ook zoiets concreets als *de stad Jeruzalem* (Matth. 4:5; 27:53) is *de heilige stad*. Hetzelfde geldt voor de
- *engelen* (Mark. 8:38; Hand. 10:22), en voor de *apostelen* en de *profeten* (Ef. 3:5).

Daarop aansluitend is de betekenis van heilig ook ‘rein’, ‘volkomen’, ‘God waardig’, ‘met Gods karakter in overeenstemming’ in de volgende plaatsen: 1 Kor. 3:17 en Ef. 2:21.

Het woord wordt daarom behalve voor:

- *God Zelf* (Joh. 17:11; 1 Joh. 2:20), ook voor
- *Christus* gebruikt (Luk. 1:35; Joh. 6:69; Hand. 4:27,30; Openb. 3:7), en voor
- *de Heilige Geest* (Matth. 1:18; Hand. 1:2; Rom. 5:5; 9:1; 1 Kor. 6:19; Ef. 1:13; Hebr. 2:4);
- *De gemeente van God* is een ‘heilige tempel in de Heer’ (Ef. 2:21), ja, is zelf ‘heilig’ (Ef. 5:27).

Heiliging en heiligen

Het woord ‘heiliging’ (Gr. *hagiasmos*) in 1 Thess. 4:3-4, 7 betekent ‘heiligmaking’, d.w.z. dat men zichzelf bewust heiligt, d.i. apart zet voor en toewijdt aan God (Rom. 6:19, 22; 1 Kor. 1:30; 2 Thess. 2:13; 1 Tim. 2:15). Het hangt samen met het werkwoord ‘heiligen’ (Gr. *hagiazoo*) in 1 Thess. 5:23.

Heiligheid

Voor ‘heiligheid’ zijn er twee woorden, namelijk *hagiotès* en *hagioosunè*. Het eerste woord komt alleen voor in Hebr. 12:10, het tweede in Rom. 1:4; 2 Kor. 7:1 en 1 Thess. 3:13. Deze opsomming is wel compleet! Heiligheid is een permanente karaktereigenschap van God – de eerste beide plaatsen. Het geeft bij mensen de nastrevenswaardige praktische toestand aan van het ‘heilig (Gr. *hagios*) zijn’, wat inhoudt dat men weg van het kwaad is gericht en aan God toegewijd is.

Rein (zuiver), reinheid, eenvoud, reinigen

De groep woorden 'rein (zuiver)', 'reinheid', 'eenvoud', 'reinen' hebben Gr. *hagnos* als basis, dat etymologisch verwant is met het hiervoor besproken woord 'heilig', Gr. *hagios*.

Voor het woord 'rein' in de zin van 'zuiver', 'toegewijd', zie de volgende plaatsen: 2 Kor. 7:11 ('rein in deze zaak'), 2 Kor. 11:2 ('een reine maagd'), vandaar 'kuis' (Tit. 2:5), 'zuiver' als motivatie (Fil. 1:17).

'Reinheid' (Gr. *hagnotès*) is een kenmerk van Gods dienaren (2 Kor. 6:6). Er is ook een synoniem (Gr. *hagneia*), dat slechts voorkomt in 1 Tim. 4:12 en 5:2 (beide keren 'reinheid').

Zie voor 'reinen' (Gr. *hagnizoo*) – altijd in rituele of overdrachtelijke zin – Joh. 11:55; Hand. 21:24; Jak. 4:8; 1 Joh. 3:3.

OudeSporen 2020

